

Petra Kulhánková, Marie Eleonora Windischgrätzová – život šlechtičny v první polovině 19. století. Diplomová práce, Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2005.

Posudek oponenta diplomové práce

Marie Eleonora z Windischgrätzu byla doposud v dějinách známá především svým tragickým skolem v červnu roku 1848. Petra Kulhánková si vytkla za úkol ve své diplomové práci představit ji jako typickou příslušnici vysoké šlechty v první polovině devatenáctého století. Vzor pro svou práci našla v literatuře odrážející vzrůstající zájem o vyšší společenské vrstvy na prahu moderní doby (za všechny je možné jmenovat monografii o matce Marie Eleonory Pavlíně ze Schwarzenbergu z pera Mileny Lenderové).

Heuristiku diplomantka založila na spíše torzovité osobní pozůstalosti Marie Eleonory z Windischgrätzu, která je uložena v Státním oblastním archivu v Plzni. Z ní využila hlavně dochované deníky, doklady o průběhu výchovy a vzdělání, účetní materiál, svatební smlouvu, závěť a písemnosti týkající se smrti a pohřbu.

Diplomová práce Petry Kulhánkové má logickou strukturu. Její jádro je členěno na základě životního cyklu šlechtičny. Nejprve se věnuje dětství Marie Eleonory z pohledu její výchovy a vzdělání i rodinného prostředí, v němž vyrůstala. Následuje část zabývající se manželstvím s Alfredem Candidem Windischgrätzem, v níž je obsažena i analýza její svatební smlouvy. V kapitole o mateřství přináší stručný přehled životních osudů dětí kněžny Windischgrätzové. Její zájmy a záliby rekonstruuje na základě zlomku dochovaného účetního materiálu a sporadických pramenů osobní povahy. Závěr práce tvoří popis okolností kněžny smrti a pohřbu a rozbor poslední vůle.

Přínos diplomové práce tkví především v práci s dosud nevyužitým archivním materiálem. V příloze dokonce Petra Kulhánková přináší úplný překlad deníku Marie Eleonory z roku 1806, i když je třeba namítnout, že cennější by byla edice originálu. Ne vždy však využila všechny možnosti interpretace, které materiál nabízel. Často sklouzla k pouhému „převyprávění“ pramene. Na vině je snad chybějící zakotvení v širším teoretickém rámci. Svědčí o tom i opakování některých klišé, k nimž patří například tvrzení o absenci rodičovského citu v obdobích předcházejících přelomu 18. a 19. století. Tyto nedostatky jsou v diplomové práci ještě omluvitelné.

To však neplatí o úrovni nadbytečných exkurzů Petry Kulhánkové do událostních dějin. V podkapitole o době předbřeznové zcela ignoruje nové, ale i starší práce o tomto

období a dopouští se interpretačních zkratů a nepřesností. Táž výtka patří i výkladu o roce 1848, jenž svědčí o naprostém neporozumění.

Výše uvedené nedostatky mohou vycházet z jisté „uspěchanosti“, jejímž výsledkem je i slohová úroveň práce a prohřešky vůči českému pravopisu. Vzhledem k uvedeným nedostatkům nemůžu práci hodnotit lépe než známkou **velmi dobře**.

Mgr. Zdeněk Bezecný, Ph.D., v. r.